

דעת הקנים

עלון שבועי להגדלת רוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 458 פרשת: במדבר שבת קודש כ"ט אייר תשפ"ג (20 במאי 2023 למניין)

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

תל-אביב	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	18:57*	20:13	20:50
חיפה	19:05	20:16	20:48
באר שבע	19:12	20:13	20:46

*לנוהגים 40 דקות

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

איברים והשם"ה גידים שלו הם מסורים רק תורה - לא דיבורים, לא אכילה ושתייה, לא דיבור בטלפון באמצע הלימוד, לא מסתכל אנה ואנה ולומד בכוונה גדולה - 'כאשר ציוונו ה' אלוקי (שם) החיים שער 7 בלחיות). וזוכה על ידי כך לביטול הטידודות והבעיות, הוא עמל במקום זה והתורה עומלת לו במקום אחר (פנהגליו 5ט), ופירש רש"י מי שעמל בתורה, התורה עומלת לו.

ומובא בשם רבינו הקדוש והנורא החזון איש זיע"א (כספר מעשר ארץ ח"ד עמוד 86), הדברים שלהם זוכה בן תורה אמיתי, כאשר הוא לומד עשר שעות ברצינות, וזו לשונו: "כמה גדולה נעימות התורה, ואי אפשר להשיג את זה ולהגיע לזה רק אחר שקידה של שלוש וארבע שעות ברציפות בלא הפסק, ואחרי חמש שעות, כמה רוממות יש. ואחרי שש שעות של לימוד, שוכח האדם מכל העולם וענייניו, ודבק ברוחניות. ואחרי שבע שעות, האדם מרגיש קרוב להקדוש ברוך הוא, ואין לו מהנאות העולם כלום, ומתמלא שמחה. ואחרי שמונה שעות, אפילו לא נופלת בליבו מחשבה של תאוה וחומריות, וכולו משתוקק לאלוקיו. ואחרי תשע שעות, כולו קדוש למעלה למעלה. ואחרי עשר שעות, עין לא ראתה, אין לתאר ואין מלים לבטא את מצבו ורגשותיו, ע"ש. והלואי שנוכח לכך.

ומצינו בגמרא (בבבא מציעא טז:) שחביבה התורה על לומדיה בכל יום ויום, כיום שניתנה בהר סיני. וכן מצינו בגמרא (מנחות יט) שכתוב שם על חביבות התורה: אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר. והחביבות ניכרת מאד רק כאשר קובע האדם לעצמו זמן - עת קבוע בכל יום - שלא יבטלו אף אם סבור להרויח הרבה (פרי"ח סי' תנ"ה ס"ג טו), וזהו סימן על חביבות התורה, ועל כבוד התורה. וכן מצינו בגמרא (יומא ע"א), שבזמן בית המקדש השני, כאשר שמעיה ואבטליון הלכו ברשות הרבים, עזבו כולם את הכהן הגדול ובאו לקבל את פניהם של גדולי הדור. וזהו ממש כדברי הגמרא (ברכות יג) שכתוב שם: "קָרְבָּהּ הִיא מִפְּנֵינֵינוּ" (משלי טו, טו). מכהן גדול הנכנס לפניו ולפנים, ע"ש. ורבינו מרן הרב נאמן שליט"א הוכיח מהפסוק באיוב, שבעת שמצביע באצבע בעת הקמת ספר-תורה, עוברת קדושה על האצבע, ולכן מנשקים אותה. ועל אחת כמה וכמה כאשר כל גופו תפוס ואחוז בתורה כדת וכדין, שנהפך כל גופו להיות נרתיק לספר-תורה (ועי' פנהגליו 5ט. שקראים לעמל בתורה לרפתקי ולרואיחא).

המשך בעמוד 3

העלון בחסות דפוס גרף פרינט

08-9256712

רח' המלאכה 7, א.ת. הצפוני, לוד

www.graf-print.co.il

ניצוד עוסקים בתורה

את כבוד התורה, כמו העולה לתורה (עי' מגילה כ"א). והיום שהדורות חלשים, התיירו לשבת בעת לימוד התורה (פסטימ' טז), אבל עם כל זאת יש לשבת ביראת כבוד ממש. וכן היה נוהג רבא, שהיה יושב ביראה, ופותח בלימוד (שבת 5), ומכאן למד הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א, שבזמן לימודו היה סוגר גם את הכפתור העליון בחולצתו, עד למעלה ממש! ובזמן אמירת שנים מקרא ואחד תרגום, היה מוסיף ללבוש בגד עליון מתחילת קריאת הפרשה עד סופה. ואלו השגות של אימה ויראה בזמן הלימוד. עוד כוונה, יש ללמוד בעונה טהורה, ולהרגיש ביטול גמור לפני ה' יתברך. וכמו הלל הוקן שהיה לומד בעונה, ובעת הלימוד היה תמיד מקדים את דברי שמאי לדבריו, ובזכות העונה זכה לכוון לאמיתתה של תורה (עירובין יג), על אף ששמאי היה חריף יותר בלימוד (בבבא מציעא יג), וכן מצינו אצל דוד המלך ע"ה, שכשהיה לומד היה יושב על גבי קרקע כמו תולעת (מ"ק טז), ופירש רש"י שהיה דוד המלך ע"ה כופף את עצמו, ידיו ורגליו ביחד ויושב לארץ, ע"ש. ועליו נאמר (תהלים ח"ט, ע"ד): "יִרְאֶה יְרֵאָוֹנִי וְיִשְׁמְחוּ וְגו'", שהיה מכוון בהלכה לאיסור - איסור ולהיתר - היתר (עי' עירובין נג ט"א), וכן מצינו אצל רבא שהיה מעיין וטרוד בלימודו, עד שהיה יוצא דם מאצבעות ידיו ולא היה מרגיש בזה כלל (שבת פ"א ט"ז). וכל האמור מתאים למה שכתב בעל הטורים בפרשת השבוע, על הפסוק "בְּמִדְבַּר סִינַי וְגו'" (ב' 6) וז"ל: אם אין אדם משים עצמו כמדבר, אינו יכול לידע תורה ומצוות, ע"ש. כלומר, שלידיעת התורה ולהבין אותה באמת, צריך שתייה לאדם עונה טהורה. וכלשון חז"ל הקדושים (עירובין נ"ג), כערוגה זו וכמִדְבַּר הזה שהכל דשין בו, ופירש רש"י שאין בו גסות הרוח, כלומר, שאין בו גאווה. כח לימוד התורה באמת, מסלק מהאדם את הגאווה. וסימן לגסות הרוח - עניות בתורה (עי' סוטה ט"ז), ומפורש כן בזהר הקדוש (מקור"ו 97 ס"א) כתר כהונה וכתר מלכות ועל גביהם כתר תורה. כהונה ומלכות עובר בירושה (עי' רכות י"א), אולם לזכות לכתר תורה הוא רק על ידי עבודה עצמית, יום וילילה, עבודה של ענה, צניעות, קדושה, אימה ויראה. וזו הסיבה שדואג ואחיתופל, שהיו רשעים גדולים (עי' תהי"ה טו), מתו ואין להם חלק לעולם הבא, רחמנא ליצלן, משום שלא התכוונו להשתנות מכת התורה (פנהגליו 5), ורבינו האור לציון (מוסר, ע"י סט), מביא שרבינו בעל כף החיים זיע"א לא היה שותה באמצע הלימוד, משום שהיה צריך לכוון בברכה על פי הקבלה, ומכיון שהיה שקוע בלימוד חזק, לא רצה להפסיק מלימודו לשם כך. וכידוע, שגדולה תורה יותר מהכהונה והמלכות (בבבא מציעא פ"א ט"א), והמקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות וכו' (בבבא מציעא פ"א ט"א), ומבאר השומר אמונים שבשביל שיעבירו ממנו עול מלכות תמורת עול תורה, צריך לקבל עול תורה כמו עול מלכות. וצריכים לראות על בן תורה אמיתי, שכל הרמ"ח

התילות לאל עליון שזכינו להיות יהודים, זכינו להיות עם סגולה וזכינו לקבל את התורה - תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכל בוקר, כל עם ישראל מברכים את ה' יתברך על קבלת התורה, ואומרים ברכת 'אשר בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו את תורתו'. ובעת אמירת ברכה זו, מצווה לכוון ולזכור את מעמד הר סיני וקבלת התורה - נעשה ונשמע (טור סי' מ"ז), ולכוון להתקדש מכת התורה (ב"ח ט"ז). וכן מצינו שהעולה לתורה מברך לבסוף 'אשר נתן לנו תורתו תורת אמת וכו', זו תורה שבכתב, ו'חיי עולם נטע בתוכנו' זו תורה שבעל פה (ש"ע סי' ס"ט ק"ט), כי רק על ידי תורה שבעל פה שזו המשנה, הגמרא וההלכה, יודעים אנו כיצד לקיים את כל תרי"ג המצוות הכתובות בתורה שבכתב.

ונביא כמה דוגמאות למצוות שהם תורה שבעל פה: מנין בבית-הכנסת הנמנים על עשרה אנשים, הרי זה תורה שבעל פה. תפילין מרובעות ושחורות, הרי זה תורה שבעל פה. כיסוי ראש לאשה בשואה, וכן כיסוי ראש לגברים, הרי זה תורה שבעל פה. וכך מאה ברכות בכל יום, הרי זה תורה שבעל פה. לקדש על היין, הרי זה תורה שבעל פה. לסעוד שלוש סעודות בשבת קודש, הרי זה תורה שבעל פה. להתפלל תפילת העמידה בעמידה ובעניינים עצומות או מול סידור פתוח, ובכובד ראש גדול, הרי זה תורה שבעל פה. ברכת המזון בישיבה ובעניינים עצומות, הרי זה תורה שבעל פה. וה' יתברך כרת ברית אהבה עם עם ישראל על התורה שבעל פה (גיטין ס"ג).

ומכאן לעסק התורה. כיצד עוסקים בתורה, כמו תפילת העמידה או כמו ברכת המזון? ומה יש לחשוב לפני הלימוד ואחרי הלימוד, מהיסודות של חז"ל הקדושים בתורה שבעל פה, שקיבלנו בהר סיני על ידי משה רבינו ע"ה? וידועה החידה הקדושה של רבינו היעב"ץ, ששאל מהו הנס הגדול ביותר בעולם - יותר מיציאת מצרים, יותר מעשר מכות ויותר ממלחמת עמלק וקריעת ים סוף? הנס הגדול ביותר הוא שהתורה קיימת באופן נצחי, קודש קודשים, עד היום כמו בנתינתה בהר סיני. ועל אף כל הגלויות, הצרות והחורבות שעם ישראל עבר, לא הצליחו הגוים הרשעים לפגוע על אות אחת שבתורה, פלא פלאים! קדושת התורה מסלקת את כל המקטרגים, ואת כל מיני המרעין בישין שבעולם, ומכאן למדו חז"ל הקדושים בגמרא (בבבא מציעא ט"ז), שצריך אדם ללמוד תורה באימה, ביראה, ברתת ובויע. התורה היא לא השכלה, פילוסופיה ומדע, אלא היא תורת ה' יתברך, ויש לכוון כן לפני הלימוד, ולהרגיש ממש את הברכה 'המלמד תורה לעמו ישראל', וזו ברכה והודאה לה' יתברך (עי' בבבא מציעא ט"ז), זו הכוונה הראשונה שיש לכוון לפני הלימוד.

עוד כוונה, יש לשבת בכבוד גדול ליד התורה, ליד הגמרא וליד ההלכה. בזמן התלמוד היו לומדים בעמידה, ממש כמו תפילת העמידה, כדי להראות

כשתגדל, לא תיפגע!

שלום וברכה מורי ורבותי!

והיום נבין בעזרת ה' יחד משהו נוסף, משהו שיקדם אותנו רוחנית וגשמית, בהתחייבות! [לא שלי, אלא של הקדוש ברוך הוא].

מה גורם לאדם להיפגע מכל עובר אורח, גם אם הוא זר או מנוכר, הזורק לעברו מילת גנאי כלשהי?

מה גורם לאדם מבוגר ואחראי, לקחת ללב מילת חוצפה שנאמרת על ידי ילד קטן ולא מוכר?

מה גורם לאדם הנושא במשרה בכירה כלשהי, לחוש נעלב עד עמיק נשמתו ולהסמיק עד תנוכי אוזניו, כאשר אי מי מעובדיו הזוטרים הכפופים למרותו תחת שרשרת של מנהלים וסגנים, מביע את מורת רוחו מהתנהלותו הכושלת לכאורה של הבכיר?

מהו המאחד בעצם, בין המיטב והמירב של האנשים במכלול רמות חיים ובמגוון סוגי אישיות, להיות פגיעים כל כך, ואף לפעמים לשנות את סדר יומם בגלל מילה כזו או אחרת שהוטחה לעברם?

ומעבר לכך, מה גורם לבכירים בשלטון מקומי, עירוני או אפילו ממשלתי, לעשות צעדים הרי גורל או אסון אך ורק משום שדעת הקהל מורה על ביצוע אותו מהלך, גם אם הקהל רובו ככולו נבער בכל הנוגע למכלול הנתונים האמיתיים המובילים לאותה החלטה.

התשובה לכך, מורי ורבותי, פשוטה וברורה מחד, אך כואבת ומייסרת מאידך, והחשוב ביותר מלמדת, מחנכת ומעמידה את העיקר והטפל בחיינו באור אחר, והיא כדלהלן:

האדם, אשר אינו מרוצה מעצמו, ובכל צעד מצדדיו הוא חש סוג של ריקנות עד 'שלימזליות', משהו כמו זן של 'חסר הצלחה עקבי', עוד בטרם הטיח בפניו אי מי מילת גנאי חש הוא את עצמו עלוב ומגונה דיו בכדי לרוקן את מצבורי מצב הרוח ולהוריד את מדד האושר אל מתחת לקו העוני. ואז, כאשר בנוסף לכך, מוטחת לעברו מילת גנאי, הרי שהוא חש באותה מילה כמטר מים צוננים ביום סגריר. המילה הזו עוטפת את כולו ומחלחלת את אט אל נבכי הנפש, אל התאים הבודדים שעוד היו תקינים עד לרגע זה. כל כולו, מכף רגל ועד ראש מלא מאותה מילה, ומתוצאותיה הרות האסון. ככל שיחוש האדם מושפל ונבוז בטרם נאמרה כלפיו אותה מילת גנאי, כך ילעס ויבלע הוא יותר ויותר את אותה מילה עד כלות כחותיו ועד זוב דם לבו השותת בלאו הכי.

מנגד, אדם עם אישיות רגועה, משהו בסגנון של 'מרוצה מעצמו', זה שיועד להסתכל על אורח חייו ולציין וי ["V"] בכל הנוגע למה שתלוי בו באמת. הרי שליד אדם כזה תחלוף אותה מילת גנאי ואפילו לא תפגע, בעוד הוא מביט במבט מלא רחמים על אותו מגנה ויחוש כלפיו רגשות חמלה הרבה יותר מאשר רגשות זעם וכעס. ככל שיהיה האדם שלם בנפשו יותר הוא אף ינסה לסייע לאותו אומלל ולגרום לו לעלות על דרך המלך, מה שיהפוך אותו ביום מן הימים אף לאדם מן היישוב. הכלל הוא: ככל שאתה חש גדול ומוצלח יותר, כך קטנים הסיכויים שבכחה של מילה או אף הפגנה רבת רושם נגדך, לגרום לתחושת הרגשת אי-נוחות כלשהי.

גדולי ישראל לדורותם התמודדו עם רשעי העם, אף כאשר היו פעמים בהם היו מכוסים אותם עוכרי ישראל באצטלה רבנית, תמיד ידעו הם הגדולים האמיתיים להבליג ולסלוח גם על מילות גנאי וגם על צעדים מחפירים הרבה יותר. כאשר, בד בבד, הם עשו ככל יכולתם להשיב את אותם סוררים אל דרך התורה והמצוות, ואף לנסות ולהופכם ביום מן הימים לאנשים עם שלוות נפש.

בימים אלו אנו ניצבים בפתחו של חומש חדש - חומש במדבר, כאשר בשבוע הקרוב אנו עומדים בפני החג התורני ביותר, ובמידת מה החשוב ביותר לזהותנו כיהודים, הלא הוא חג השבועות.

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

על החיבור שבין הפרשה לבין החג המופלא הזה אנו מוצאים את דברי המדרש (במדבר רבה פסוק א', אות ז) שאומר כדלהלן: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (במדבר א', א), למה במדבר סיני? ... אלא כל מי שאינו עושה עצמו הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה". הגמרא במסכת ערובין (ז"ד ע"א) מוסיפה על הפסוק "ומדבר מתנה", "אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו תורה ניתנת לו במתנה". כלומר: תהיה הפקר כמדבר, ותעניק לכולם את הזכות לדרוך עליך, והנה אתה מצליח להיות חכם וגדול בתורה.

ועל כך שאלנו שוב ושוב את השאלה המתבקשת והיא: היאך מתכוון ריבונו של עולם ללמדנו להיות ענוותנים כמו אותו מדבר אשר אינו כועס ואינו מתמרד נגד הדורכים עליו. והלא המדבר ענק ועצום כל כך, ואף אינו חש באותם אשר מהלכים על 'גופו' הגדול מהכא להתם ומהתם להכא, ומה יש להשוות בכך את האדם אשר כל פגיעה בכבודו גורמת לו לחוש בכך אף יותר מאדם זר הדש על אצבעות רגלו הרגישות? והתשובה לכך ברורה, מפעימה ומלמדת, ואף אמורה לשנות במידת מה את אורח החיים של מי שלא השכיל זאת עד עתה.

דרישתו של הקדוש ברוך הוא אינה שיראה האדם את עצמו כשפל, כי הרי זהו המתכון הבדוק ביותר לחיות להיפך מהמדבר ולנווף ולכעוס, לנקום ולנטור בכל מי שינסה ולו באופן סמלי לדרוך על קצות אצבעות רגלו. ההיפך הנכון - דוקא האדם הזוכה להערכה עצמית גבוהה ולשלוות נפש אמיתית, אשר יודע הוא את חסרונותיו, אך מנגד גם את מעלותיו, יודע הוא עד כמה מעשיו הם כפי מיטב יכולתו על דרך הישר והטוב, מאמין הוא בבורא ויודע שכל אשר עובר עליו לטובה הוא. דוקא אדם זה הוא אשר בקלות יתר יזכה ללמוד לסלוח לכל קטן וגדול אשר יעשו עמו רע, כי ככל שאתה גדול יותר אתה סולח יותר, ככל שאתה גדול יותר אתה מרחם יותר וככל שאתה גדול עוד יותר אתה מנסה אף להיטיב ולגאול את מי שפגע בך מייסורי הנפש והגוף בהם הוא נתון.

ומגוון הראיות לענווה אמיתית שאינה שפלות בעיני עצמו אלא התנהגות לכבוד הסובב, רבים ומתרבים ואין כאן המקום לפרט. ומשה רבינו שכתב על עצמו מפי ה' "לאִיֶּכָן עֲבָדְיָ מִשֶּׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הָאֵל" (במדבר י"ז), עדיין הצליח להיות "עֲנִיּוֹ מֵאֵד מִכָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה" (שם ג'), ורב יוסף שאמר בסוף סוטה (מ"ט ע"ב) לא תיתני ענווה דאיכא אנא. ועוד רבות כהנה וכהנה.

אולם היום זכינו להבין יותר מתמיד, שהנגע והפגע אותם גורם השפל בעינינו לעצמו ולסביבתו, גדול הוא לאין ערוך מהתועלת כביכול אותה מועידה לו מידה זו. ובכל מקום בו ימצאו מחלוקת, מריבה, מלחמות פנימיות, משחקי כבוד, ושאר מרעין בישינ. במרכז יעמדו אותם שפלי דעת ורוח, וישמרו על כבודם האבוד בעיניהם עוד בטרם אבד מעיני הסובבים בשעת המריבה.

אדם שישכיל לנהוג בדרך, יבחין לפתע עד כמה אינו חש במבטי הזולז או מלות הגנאי המופנים כלפיו מכל מיני ארחי פרחי.

כל חברה או קהילה שתשכיל לנווט את דרכה ברוח זו, תגלה לפתע איך נעלמים המחלוקות, מתיישבים ההדורים, ו'תיישים בעלי קרניים' נעשים 'גדיים' - עדיני נפש ואצילי רוח.

וכל אבא שישכיל לחנך את בניו בדרך של כבוד והערכה, יגרום להם להיות שלווים ורגועים באחריתם, ומובטח שלא יהיו מעורבים בפרשיות מחלוקת, משחקי כבוד ושאר מרעין בישינ.

ברוכים תהיו!

רחיצה במים חמים ביום טוב

שאלה: מה הדין לגבי מקלחת ביום טוב, כאשר יש בודד מים רותחים מכח החשמל? ידוע שעל ידי פתיחת המים החמים נכנסים לדוד מים ומתבשלים, וידוע שבשבת אסור לפתוח את המים החמים, מה הדין ביום טוב?

ועוד שאלה, אם המים שברוד רתחו ביום טוב (על ידי שכינתו מערב יום טוב) לא השעון שנת שולק את המייכל ביום טוב, האם במקרה כזה תהיה בעיה לרחוץ את כל הגוף ביום טוב, כיון שהמים הוחמו ביום טוב?

תשובה: למעשה מותר, שהרי יש פוסקים הסוברים שלחמם מים לרחיצת הגוף ביום טוב איסורו רק מדרבנן, כידוע, ואם כן כאשר נכנסים מים קרים לדוד, הרי זה פסיק רישא בדרבנן.

לכן למעשה, מותר תמיד להתקלח במים חמים שהתחממו ביום טוב, בין בחשמל בין דוד שמש (ועי' חר"ע יו"ט עמ' מה, והלי"ע ח"ד עמ' נח).

והוא הדין בשאלה השניה, שיש להקל, וכמצוין שם. האזנה לשיעורי תורה תוך כדי עבודה

שאלה: במהלך העבודה אני מנסה להתנתק מהרעש ומהסובבים אותי על ידי האזנה לשיעורי תורה דרך הידברות, האם יש לבקש רשות מההנהלה לגבי נושא זה?

תשובה: אם זה לא מפריע בכושר העבודה כלל ועיקר, והתוצאות הן אותו הדבר, אז זה מצוין, ואין צורך לבקש רשות.

אולם כשהוא צת מפריע ומלחיץ, ולדוגמא כאשר זה בפני לקוחות, וכיוצא בזה, אז יש להזהר ולבקש את רשות המעביד.

לומר את המלים: "אני גאה בכני שלומד תורה"

שאלה: האם מותר לומר את המלים: "אני גאה בכני שלי שהוא לומד תורה", וכן "אני גאה שזכיתי לחתן אברך תלמיד חכם גדולי"?

תשובה: המלה הזאת "גאווה", היא מלה קשה מאד, ובשמים לא אוהבים אותה - "חיד גאווה לעמך פנה" - זה ה' יתברך, וכל מה שיש לנו זה מתנה משמים. אמנם נכון שהפסוק אומר: "ויגבה לבו בדרכי ה'" (דברי הימים ב פ"ז), והכוונה היא לעשות מצוות ולא

להתבייש מפני המלעיגים עליו (ועי' בבב"א כ"ט א), וכמוכן שיש לשמוח שזכינו לקיים מצוות, ולהיות שמחים ולהודות לה' יתברך שזוכים לבנים צדיקים, דורות ישרים מבורכים, אבל המלים "אני גאה", הן מלים קשות, ועדיף יותר לומר: "אני שמח שזיכה אותי ה' יתברך וכו'" (ועי' בספר עבד ה' עמ' קא).

אשה - בעלה משמחה!

שאלה: עד כמה צריך אדם להשקיע באשתו, עבור מתנה לכבוד החג?

תשובה: מצוה לשמחה בבגדים ותכשיטים (סו"ע אור"ח סי' תקנ"ט ס"ג), ואם אין ידו משגת, יקנה לה לכל הפחות נעלים חדשות (מג"כ בבב"א סי' ד"ה כ"כ ממונ' ע"ש).

ולמעשה, עדיף שהאשה תקנה לעצמה כפי רצונה ברשות בעלה, וזה מצוין.

תבשיל בשרי אחר חלבי [וכן להיפך] באותו תנור - בתוך מעת לעת

שאלה: בערב חג השבועות, כשיש לחץ גדול, האם מותר לאפות בתנור חשמלי עוגת גבינה, ולאחר מכן לבשל באותו תנור בתוך מעת לעת תבשיל בשרי [כמוכן בשתי תבניות נפרדות]?

תשובה: כידוע, שבכלי זכוכית מותר להשתמש לחלבי ובשרי, משום שכלי זכוכית אינם בולעים ואינם פולטים, ודי בשטיפה בעלמא (מ"ן הרמ"א ל"גו סליט"א כ"לקו"ט יוסף יור"ד סי' פ"ט ס"ג), וכן כשעושים הגעלה מחלבי לבשרי [וכן להיפך] בכלי מתכות, מותר לכתחילה (יב"א ח"ג יור"ד סי' ז).

והוא הדין בתנור חשמלי, כאשר מבשלים בשתי תבניות נפרדות, המיוחדות לחלבי ובשרי. וכל הבעיה היא האדים הנבלעים בדופני התנור, ומכיון שאדים נבלעים בלח ולא ביובש, ועוד שהיתרא בלע, די בהגעלה, וליבון קל דינו כהגעלה (ועי' בבב"א כ"א אור"ח סי' תנ"ג ס"ג ד"כ"ח ס"ג ס"ק תמ"א), ולכן לאחר אפיית עוגה חלבית, יש לנקות היטב במטלית לחה את דופני התנור, ולהדליקו חצי שעה על חום גבוה, ואז הכל נשרף. וזו הגעלה וליבון קל באופן חזק ומיוחד. וכך גם התורה, דומה היא לאש, ואש שורפת את הכל (עי' יחזקאל כ' וצ"ה ס"ג), ומיד אחר הליבון קל, מותר לבשל בתנור תבשיל בשרי, וכן להיפך, לאפות עוגה חלבית לאחר תבשיל בשרי, ותבשיל זה הוא למדהרין מן המהדרין.

להתפלל במקום שיש ריח של זיעה

שאלה: בזמן הקיץ כשהזיעה גוברת ויש ריח לא נעים, האם מותר להתפלל במצב כזה, או שיש להתפלל במקום אחר שאין שם ריח של זיעה?

תשובה: אסור בהחלט! ודינו כאשפה שריחה רע, שאסור לקרות כנגדה (אור"ח סי' ע"ג ס"ג), ומבואר במשנ"ב (סי' ג) כל שדרך בני אדם להצטער מאותו ריח, ע"ש. והוא הדין גרביים שריחם רע וכיוצא בזה.

גם יש להזהר שלא לנגוע בהפרשות האוזן, האף וכיוצא בזה, מקומות של זיעה, משום שצריך את להפסיק מהתפילה או מלימוד התורה ולשטוף את ידיו (הרמ"א כ"ט ס"ג ז), גם רבינו כ"פ החיים זיע"א פסק להחמיר בזה, והובא בהגהות רבינו איש מצליח שם, ע"ש.

ומכאן, שמצוה על הגבאים להכין שיהיו תמיד על השולחנות בבית-הכנסת ממחטות לחות או נייר טישו לקינוח, ובכך להרחות נקיות בבית-הכנסת. וכן יש מצוה על הציבור לתרום לבית-הכנסת ממחטות חד פעמיות, ויש בזה חסד גדול עם הציבור. ובפרט בשבת קודש, שעושים חסד עם אלו הנזוהרים שלא לטלטל ברשות הרבים. וגם מקיימים בזה מצות "מתן בסתר יכפה אף".

ועוד מצוה יש על כל יהודי, ובפרט הבאים לבית-הכנסת, להיות נקיים מאד בזמן התפילה, ובפרט בימות הקיץ. וכן להחליף בכל יום בבוקר את כל הבגדים הפנימיים, ויש בזה כבוד לתפילה. ומרומז כן בגמרא (שבת כ"ג), רוחץ אדם פניו ידיו ורגליו בכל יום בשביל קונו, ע"ש. והחלפת בגדי הזיעה, הרי זה בבחינת "הכון לקראת אלהיך שְׂרָא" (ענין ד', י"ג). ומותר לשים על הבגד מעט בושם עדין לאלו המזיעים (ב"ק נ"ג).

המשך מעמוד 1

ומכאן לכמה פרפראות של גדולי ישראל בענין חביבות התורה, אהבה לתורה ושנאה ליופי חיצוני (הענין ז').

הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א שאמר: מסכן מי שלא מסוגל לחשוב בלימוד כל הזמן (נענעו בלע"ז).

מי שמתבטל ואינו לומד תורה, בשביל מה הוא חי?!

פעם אמר: 'בודאי שאני רוצה לנסוע למירון - להילולת רשב"י - אולם עדיין לא מצאתי את הזמן הדרוש לכך.

כאשר אדם יושב מול גמרא, עליו להיות מרוכז ודרוך בה, עד שכל מה שיש בעולם לא יכול להפריע ולהסיח את דעתו מלימוד התורה הקדושה.

ספר אור לציון ח"א סימן טו:

סיפר על חמיו הר"ר יוסף שרבאני, שהיה לומד 21 שעות בלי הפסק - שני לילות בשבוע, ונשאר לומד 04 שעות רצופות בלי הפסק, וכך המשיך ללמוד בליל שבועות כל הלילה.

ד"ר 97 591), וכן כתב הריטב"א (סו"ב כ'), שכל המקיים הלכה אחת שלא תשתכח, כאילו מייסד את כל התורה כולה, ע"ש.

מ"ן רבינו זיע"א - כידוע, רבינו הגדול זיע"א היה עוסק בתורה בהתמדה עצומה עד שלא הרגיש במי שנכנס ובמי שיצא. ופעם אחת בחצות לילה הגיע ראש הממשלה מר נתניהו הי"ו ופמלייתו, ועמדו כולם וחיכו כמה דקות עד שרבינו זיע"א הרים ראשו מהספרים. ופעם אחת עמד רבינו זיע"א על הסולם ועיין בספרים, ולא הרגיש ונפל ארצה. והגאון רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א בא לבקרו, והתעכב שם זמן רב לכבוד התורה. ומה שמצינו בגמרא (נבחים ג'), על ריש לקיש שהיה שוכב על בטנו ולומד, זה רק כשהיה חלש (תורה ל"ג ס"ג). אולם באופן כללי לימוד התורה צריך להיות באימה, ביראה ובהתמדה עצומה - לא מביט לצדדים, ולומד על מנת לקיים, לשמור ולעשות. וזו ההכנה הגדולה והעצומה לקבלת התורה בחג השבועות, והלואי שנוכח לכך.

לעולם לא הפסיק חמיו בלימודו, אלא רק לכבוד מור אביו זצ"ל, וכבוד האור לציון חתנו, שבא לשוחח עמו בדברי תורה.

רבינו הגאון רבי שמואל רוזובסקי זיע"א - היתה לו אהבת התורה כמו חמין של שבת. והיה לומד עם כל גופו, ומדבר בדברי תורה עם כל הפה. והיה קם מתוך השינה כדי לעיין ולכתוב דברי תורה, ואחר כך היה חוזר לישון (ספר ל"ג הישיבה 97 773).

רבינו הר"ר חיים פנחס שיינברג זיע"א, היה תמיד מטכס עצות כיצד לחזק את עצמו בלימוד התורה בימי שישי (ספר מללחו ומחומתו 97 761).

רבינו הר"ר שמשון הגיבור פינקוס זיע"א אמר - אם תאסוף את כל המצוות שעשו עם ישראל בעולם, את כל המילונים מעשי צדקה, את כל ההצלת נפשות ואת כל הלולבים והאתרוגים, וכן כל המצוות שנעשו על ידי התנאים, האמוראים, הראשונים והאחרונים, כל זה אינו עולה לערכו של לימוד דף אחד של גמרא על ידי נער בישיבה קטנה. וזהו הירושלמי (רי"ט פ"א), אפילו חפצי שמים, אינם שווים לדבר אחד של תורה. וכן מצינו בגמרא מועד קטן (ט"ז), ע"ש (ספר השמש בנבחרו

דע מה למעלה - ממך!!!

ומאד גדלו ורמו שכל אחת עולה כפי שרשה לפעל פעולתה בגבהי מרומים, בעולמות וצחצחות האורות העליונים.

וקרוב לשמוע שגם זה בכלל כוונתם זכרונם לברכה באבות (ב.ס), דע מה למעלה - ממך. רוצה לומר אם כי אינך רואה בעיניך - הענינים הנעשים ממעשיך. אבל תדע נאמנה כי כל מה שנעשה למעלה בעולמות העליונים גבוהי גבוהים, הכל ממך הוא על פי מעשיך לאן נוטים על פיהם יצאו ויבואו". עד כאן לשונו הזהב.

נשתדל לרומם את עצמנו, ולידע עד כמה חשוב כל דיבור מעשה ומחשבה. שאפשר לבנות בזה עולמות עד אין קץ, ומאידך עד כמה אפשר להרוס חס ושלום. וכאשר נבין זאת באמת, ונאמין בזה, בודאי נשפר לאין ערוך את כל מחשבתנו דיבורנו ומעשינו, ולהרבות כבוד שמים בעולם תמיד.

ולדוגמא, תפילת השל"ה הקדוש שנאמרת השבוע על ידי רבבות בני ישראל, לא נקרא את זה כמצות אנשים מלומדה. אלא נאמין בכוחנו עד כמה חשובים אנו, ועד כמה כחה של תפילה לפעול בשמים.

בפרשתנו " שאו את ראש כל עדת בני ישראל" (במדבר ח.ב) כתב השל"ה הקדוש, ציוה ה' למנות את בני ישראל, כדי להשרות בהם שכינה. וכתב ללמוד מזה, שתמיד יחשוב האדם עד כמה חשוב הוא, שהרי דבר שבמנין לא בטל (פס"ג ג. ט) לרוב חשיבותו. ומכאן לכל מעשה שעושה האדם לא יאמר מה אני ומה כחי לפעול, אלא ידע שכל מעשה שעושה יש בכוחו להטות את כל העולם כולו!

וכמו שאמרו בקידושין (כ.ג) לעולם יראה האדם את עצמו כאילו כל העולם כולו חציו זכאי וחציו חייב, וכן הוא חציו זכאי וחציו חייב. עשה מצוה אחת הכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף זכות, ולהפך - להפך, ופסק זה הרמב"ם להלכה בהלכות תשובה (פ"ג ה"ח).

הבעיה הגדולה שלנו, שאנחנו לא כל כך מעריכים את הכוחות שיש לנו. ולזה בא בספר נפש החיים (ט"ז פ"ח), והזהיר אותנו בזה ונעתיק לשונו: "וזאת תורת האדם כל איש ישראל, אל יאמר בליבו חס ושלום כי מה אני ומה כחי לפעול במעשי השפלים שום ענין בעולם.

אמנם יבין וידע ויקבע במחשבות לבו, שכל פרטי מעשיו ודובריו ומחשבותיו כל עת ורגע, לא אתאבידו חס ושלום. ומה רבו מעשיו

בס"ד

ב"ה לאור התפתחות קריית החינוך
שע"י מוסדות מורנו הרב חיים רבי שליט"א
ת"ת בני תורה ובית יעקב בנות חיל

דרושים

לשנה"ל תשפ"ד:

- ◀ מורים ומורות (עד כיתה ד')
- ◀ גננות ומובילות צהרון
- ◀ סייעות בוקר וצהריים (בנפרד)
- ◀ הוראה מתקנת מורה ומורת קריאה

פניות מתאימות
ייעוץ בהקדם בע"ה

קו"ח לדוא"ל tt@haravrabi.co.il או לפקס 03-5011125

בית ישראל
אם אתם משלמות אברכים בני תורה
ואתם מסבירים על הנשואים כשרה כדורות גדולי ישראל

מקומכם איתנו

בית"ת "בני תורה"
ובבית יעקב
"בנות חיל"
במסגרת תוכנית
החינוך של מורנו
הרב חיים רבי שליט"א

קבעו כבר היום
מועד נוח להתרשמות
מרוחבו, מרעיונות מרגשיות, מדאגות
ומהרבה הטובה החומרה של ילדיכם

ירושלם חשבונית: 054-8562005 | תל אביב חשבונית: 03-5011155